

**STRATEGISCHE DOELEN
VOOR HET BEL-GEBIED
2001-2025**

december 2001

Voorwoord

De gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren ontwikkelen samen met de provincies Utrecht en Noord-Holland een strategisch gebiedsperspectief. Het doel is om als drie gemeenten gezamenlijke strategische doelen te formuleren voor een periode van 20 tot 30 jaar. Het strategisch gebiedsperspectief (SGP BEL) zal ook als inbreng dienen bij de ontwikkeling van plannen van de provincie en de gemeenten.

Hierbij treft u het resultaat aan van fase 3 van het strategisch gebiedsperspectief, de strategische doelen, opgesteld door de Stuurgroep SGP. Voor de samenstelling van deze stuurgroep: zie onderstaand.

Deze notitie is niet los te zien van de rapportages over de twee voorgaande fases. In de eerste worden de karakteristieken beschreven van de drie gemeenten, verdeeld in zestien aandachtsvelden, waardoor een momentopname ontstond van de gemeenten in het BEL-gebied. In de tweede notitie wordt aangegeven welke ontwikkelingen zich op de aandachtsvelden voordoen in de drie gemeenten en in het geheel van het gebied.

In deze notities is beschreven welke voorzieningen in de gemeenten aanwezig zijn, waar leemtes bestaan en welke aandachtspunten er zijn. Beide notities zijn de basis voor de aanpak in fase 3. Daarbij gaat het er om vast te stellen welke onderwerpen, gelet op de gemaakte inventarisatie, voor de toekomst en voor het hele BEL-gebied van strategisch belang zijn (dus speciale aandacht nodig hebben), en daarvoor doelen te formuleren. Vervolgens zullen in de volgende fase instrumenten worden aangedragen die de uitvoering van de doelstellingen moeten helpen verwezenlijken.

Dat betekent dat die aandachtsvelden waarvoor, gelet op de inventarisatie en de verwachte ontwikkelingen, geen speciale aandacht voor nodig is in fase 3 niet of nauwelijks genoemd worden.

Na de opstelling (fase 3) is nu de vaststelling (fase 4) van de strategische doelen aan de orde. Hierna volgt, zoals gezegd, het in kaart brengen van het bestuurlijk instrumentarium, waarmee de strategische doelen kunnen worden verwezenlijkt (fase 5). Tenslotte volgt politieke besluitvorming over het hele strategische gebiedsperspectief, inclusief de bestuurlijke instrumenten (fase 6).

De gemeenteraden wordt nu gevraagd in te stemmen met de strategische doelen voor het BEL-gebied, zoals neergelegd in deze notitie. Wanneer dat het geval is zal dit rapport worden aangeboden aan provinciale staten van Utrecht en Noord-Holland.

De Stuurgroep SGP:

R.C. Robbertsen	gedeputeerde provincie Utrecht
H.M Meijdam	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Mw. W.H.C. Ton	burgemeester van Blaricum
J. G. Bijl	burgemeester van Eemnes
L.H.Th. Hendriks	burgemeester van Laren
Mw.R. de Jong	gemeentesecretaris van Blaricum
A.J.M. de Bruijn	gemeentesecretaris van Eemnes
H.F.B. van Steden	gemeentesecretaris van Laren
R. Haaijk	provincie Noord-Holland
L.C.A.W. Graafhuis	provincie Utrecht
R. van Vliet	provincie Utrecht
Mw. S.G. Klatter	provincie Utrecht
Mw. A. van de Bunt	externe projectleidster

Hoofdstuk 1 Inleiding

“Een rustig, dorps, groen gebied met een afwisselend landschap (bos, hei, polders), mooie huizen, tuinen, straten, een rijk cultureel erfgoed, fraaie dorpsgezichten. Doorgaand verkeer wordt op flinke afstand langs het gebied geleid. Er zijn genoeg betaalbare huizen voor kinderen uit het gebied die zelfstandig willen gaan wonen of die na jaren van afwezigheid terug willen keren. Voor ouderen zijn er, in hun eigen woonomgeving, geschikte woonvormen en zorg. Bedrijven zijn te midden van de woonbebouwing gevestigd, of op een beperkt aantal locaties; in de omgeving zijn er immers volop bedrijventerreinen en kantorenlocaties. Een light-rail verbinding heeft de snelwegen schoongeveegd en de halte in het BEL-gebied heeft de dorpen eindelijk een goede aansluiting op het spoorwegnet bezorgd. Recreanten komen slechts in beperkte aantallen op het gebied af, dat is net gezellig en geeft niet te veel overlast. De gemeenten hebben er voor gezorgd dat allerlei voorzieningen in het gebied op de goede plek zitten om te kunnen floreren en zo veel mogelijk inwoners te bedienen.”

Dit is zo ongeveer het droombeeld van de inwoners van Blaricum, Laren en Eemnes voor de toekomst. Hoe we dat weten? We hebben het ze gevraagd. Niet iedere burger individueel. Wel die burgers die naar de (voor iedereen toegankelijke) publieksavonden over het strategisch gebiedsperspectief kwamen. En maatschappelijke organisaties. En raadsleden en wethouders. En dit is wat ze zeggen: het is hier mooi, dat moet zo blijven, maar het is te duur geworden om hier te wonen, onze kinderen moeten naar Almere of Amersfoort en voor ouderen zijn er eigenlijk ook geen geschikte woningen. En het verkeer wordt te druk, kan dat nou niet langs Almere of zo?

Zoals dat gaat bij dromen zijn er in zo'n toekomstbeeld dingen mogelijk die in de werkelijkheid van alledag tegenstrijdig zijn, of onhaalbaar. Rustig, dorps en groen blijven verhoudt zich slecht tot het bouwen van nieuwe woningen. En dat de woningen relatief duur zijn komt nou juist doordat ze in zulke aantrekkelijke gemeenten staan, in een gunstig gelegen deel van het land. En met veel doorgaand verkeer is niemand blij, maar we willen wel allemaal mobiel zijn.

Aan de stuurgroep de schone taak om dromen te vertalen in opgaven voor de komende jaren. Met oog voor de huidige ontwikkelingen, de verwachte ontwikkelingen, de wensen van de inwoners en de beperkingen die de werkelijkheid ons oplegt, zijn wij tot een toekomstvisie voor het BEL-gebied gekomen zoals die in dit rapport is opgetekend.

In hoofdstuk 2 werken we onze visie uit aan de hand van negen thema's. Deze zijn op hoofdlijnen besproken met burgers, organisaties, raadsleden en wethouders. Deze thema's zijn voortgekomen uit fase 1 en 2 van het SGP BEL (beschrijving stand van zaken en verkenning toekomstige ontwikkelingen). De rapportages van die fasen zijn u eerder toegezonden en op aanvraag nog beschikbaar.

Hoofdstuk 2 Visie op de toekomst

2.1 Bevolkingsontwikkeling

De bevolking in het BEL-gebied is vrij stabiel van omvang. Hoewel er sprake is van een evenwichtige bevolkingsopbouw voor het gebied als geheel, ontbreekt dat evenwicht als er gekeken wordt naar de individuele gemeenten. De leeftijdsopbouw verschilt nogal per gemeente. In Eemnes zijn er naar verhouding veel jongeren en weinig ouderen, in Laren is het net omgekeerd en Blaricum heeft vrijwel de zelfde leeftijdsopbouw als Nederland gemiddeld. De bevolking in dit land gaat de komende tientallen jaren vergrijzen (er komen meer ouderen) en ontgroenen (er komen minder jongeren). In het BEL-gebied zal dat mogelijk in nog sterkere mate gebeuren, door de huidige leeftijdsopbouw en de huidige woningmarkt in het gebied (duur, weinig doorstroming, daardoor weinig mogelijkheden voor jongere bevolkingsgroepen).

Wij gaan uit van de bevolkingsontwikkeling zoals die zich voordoet, maar zijn wel van mening dat het voor de leefbaarheid en levendigheid van belang is dat er in ieder dorp inwoners zijn van alle leeftijden. Waar zich keuzemogelijkheden voordoen die de leeftijdsopbouw van de dorpen kunnen beïnvloeden, bijvoorbeeld bij de nieuwbouw of aanpassing van woningen, zullen wij daarom proberen te bevorderen dat zowel de drie dorpen als het gebied Bijvanck en Blaricummermeent een zo evenwichtig mogelijke leeftijdsopbouw krijgen.

2.2 Wonen

De druk op de woningmarkt in het BEL-gebied is vanwege het aantrekkelijke woonmilieu groot, met als gevolg dat de prijzen naar verhouding hoog zijn. Door de voortgaande verstedelijking in de omgeving zal de druk naar verwachting groot blijven. Er zijn knelpunten op de woningmarkt in het gebied die zonder nieuwbouw of aanpassing van bestaande woningen niet zijn op te lossen. Er zijn te weinig woningen die voor ouderen geschikt en aantrekkelijk zijn. En het is voor jongeren uit de drie gemeenten moeilijk om een woning te vinden in het BEL-gebied. Hetzelfde geldt voor jongeren die enige tijd buiten het gebied hebben gewoond en graag terug zouden willen keren.

Om de knelpunten op de woningmarkt zo goed mogelijk aan te kunnen pakken is het onze bedoeling om het BEL-gebied als één woningmarkt te zien, voor gezamenlijke afstemming van het volkshuisvestingsbeleid. Voor het grootste deel is het BEL-gebied al één markt. Bestaande woningen die niet onder het woningdistributiesysteem vallen kunnen wanneer zij te koop of te huur zijn door iedereen gekocht of gehuurd worden (ook door mensen van buiten het BEL-gebied).

Nieuwbouw van woningen in de drie gemeenten dient in onze visie onderling te worden afgestemd: welke woningen moeten er komen voor welke doelgroepen op welke plaats in het BEL-gebied, en wanneer. Daartoe is nauwe samenwerking nodig bij de ruimtelijke planvorming in de drie gemeenten. Op dit moment kunnen gemeenten hun eigen inwoners bij

de verkoop van nieuwbouwwoningen voorrang geven. Het is echter de vraag of dat na de geplande wetwijziging van de Huisvestingswet in de toekomst nog mogelijk zal zijn. In ieder geval willen wij in de toekomst geen onderscheid meer maken tussen inwoners uit de drie BEL-gemeenten.

Laren en Blaricum vallen op dit moment voor volkshuisvesting onder een ander gewest (Gooi en Vechtstreek) dan Eemnes (Eemland). Daarom zal er naar praktische oplossingen gezocht moeten worden om de inwoners uit de BEL-gemeenten ook bij de woningdistributie gelijk te kunnen behandelen.

Wij zijn van mening dat er in het BEL-gebied de volgende mogelijkheden voor nieuwbouw zijn:

- inbreidlocaties binnen de bestaande bebouwing (mits verantwoord inpasbaar in de historische omgeving), bijvoorbeeld het terrein gelegen aan het Postiljon en de Smeekweg in Laren;
- de Blaricummeermeent;
- één of twee locaties ten noorden en zuiden van Eemnes, aansluitend op de huidige bebouwing.

Daarnaast is aanpassing van een deel van de bestaande woningvoorraad denkbaar. Om hoeveel woningen het zou kunnen gaan, en voor welke doelgroepen de aan te passen woningen geschikt gemaakt kunnen worden is op dit moment niet bekend. In een later stadium zal een inventarisatie van de wenselijkheid en mogelijkheden tot woningaanpassing in het BEL-gebied gemaakt worden.

Hoeveel woningen er gebouwd zullen kunnen worden op inbreidlocaties is op dit moment niet te voorspellen, maar het zal niet om grote aantallen gaan. Op de Blaricummeermeent kunnen, afhankelijk van de uitkomsten van overleg met de provincie Noord-Holland die in dit gebied geen woningbouw van enige omvang voorzien had, de komende 5 tot 10 jaar 500 tot 700 woningen gebouwd worden. Op de locatie(s) in Eemnes kunnen er naar onze mening 1000 tot 2000 woningen komen (zoals Eemnes in haar toekomstvisie heeft opgenomen en waarover nog overleg met de provincie dient plaats te vinden), die gefaseerd tot rond het jaar 2020 gebouwd kunnen worden.

Bij alle veranderingen in de woningvoorraad van het BEL-gebied (aanpassing, nieuwbouw, herinrichting) moet zorgvuldig afgewogen worden hoe vooral de woonmogelijkheden voor ouderen en jongeren in het hele gebied verbeterd kunnen worden. Verder zal bij locaties voor nieuwe woningen en bedrijven met gevolgen voor de waterhuishouding en het milieu rekening gehouden moeten worden. En tenslotte zal nadrukkelijk naar de stedenbouwkundige en bouwkundige kwaliteit gekeken worden, ter afstemming op het bestaande hoogwaardige woonmilieu in het gebied.

Ook voor andere beleidsterreinen dan het wonen is gezamenlijke ruimtelijke planvorming van belang: verkeer en vervoer, sportvoorzieningen, andere voorzieningen, bedrijfsterreinen. Daarom zal een gemeenschappelijk ruimtelijk kader ontwikkeld worden, bijvoorbeeld in de vorm van een intergemeentelijk structuurplan. Daarnaast blijft het van belang dat het ruimtelijk beleid van de BEL-gemeenten wordt afgestemd met dat van de andere gemeenten in de omgeving.

2.3 Werken

Het BEL-gebied wordt omringd door een economisch vitale omgeving. In de BEL-gemeenten zelf is er ook de nodige bedrijvigheid: in Laren en Blaricum veelal kleinschalig en gevestigd temidden van andere bebouwing of in combinatie met woningen. Alleen Eemnes heeft een echt bedrijventerrein.

Wij zijn van mening dat er in de toekomst in het BEL-gebied sprake zou moeten zijn van één markt voor bedrijfshuisvesting. Dat wil zeggen dat bedrijven uit alle drie de gemeenten als ze zich willen vestigen, zich willen verplaatsen of willen uitbreiden in het hele BEL-gebied gelijk behandeld zullen worden. De gemeenten zullen dus bedrijven uit de andere twee gemeenten als plaatselijke bedrijvigheid beschouwen, en bijvoorbeeld in aanmerking laten komen voor een plek op hun bedrijventerrein. Hierdoor ontstaan er meer mogelijkheden om een geschikte plek te vinden voor bedrijven uit alle drie de gemeenten, en kunnen bedrijven beter voor het gebied behouden blijven.

Op dit moment zijn er enkele plannen voor aanleg en herstructurering van bedrijventerreinen:

- een (grotendeels) ondergronds terrein in Laren (Crailo), bedoeld als overslagterrein, de aanleg zal rond 2005 zal beginnen;
- een deel van de Blaricummermeent dat bestemd zal zijn voor bedrijven en woon/werkcombinaties;
- voor het bestaande bedrijventerrein in Eemnes wordt momenteel gewerkt aan een opzet om te komen tot een herstructurering;
- uitbreiding kan in de periode tot 2020 gevonden worden langs de snelwegen, als buffer tegen de A27 en in de toekomst mogelijk langs de A1, evenwijdig aan de woninguitbreiding.

Met deze uitbreidingen krijgen bedrijven in het gebied de kans om zich te verplaatsen als ze meer ruimte nodig hebben of als de strenger wordende milieueisen het moeilijk maken om op de plek te blijven waar ze gevestigd zijn.

Evenals bij de nieuwbouw van woningen is goede afstemming van ruimtelijke planvorming bij nieuwbouw en herstructurering van bedrijfsterreinen van belang. In de komende fasen van het SGP zullen wij onderzoeken hoe die afstemming concreet versterkt kan worden.

Crailo in Laren

Het terrein bij Crailo wordt ontwikkeld door de gemeenten Hilversum, Bussum en Laren. De gemeente Laren zal bij de andere gemeenten inbrengen dat het niet alleen Larense bedrijven als plaatselijke bedrijven ziet, maar ook Eemnesser en Blaricumse bedrijven als zodanig opvat (en mogelijkheden op Crailo wil bieden).

Blaricummermeent

De plannen voor de Blaricummermeent worden gemaakt door de gemeente Blaricum in overleg met het gewest Gooi en Vechtstreek en de provincie Noord-Holland. Blaricum zal op dit terrein naast Blaricumse bedrijven ook bedrijven uit het gewest moeten opvangen. Ook de gemeente Blaricum zal bij haar partners inbrengen dat bedrijven uit Laren en Eemnes als plaatselijke bedrijven behandeld moeten worden.

Eemnes

Uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein in Eemnes is een mogelijkheid waarover nog niets is vastgelegd. Wel heeft Eemnes afspraken met Eemland (over voorrang van Eemnesser bedrijven op bijvoorbeeld Vathorst), die niet zonder meer van toepassing verklaard kunnen worden op bedrijven uit Blaricum en Laren en waarover dus overleg gevoerd zal worden. Te zijner tijd zullen bedrijven uit het hele BEL-gebied ook op het industrieterrein in Eemnes gelijkelijk behandeld worden.

Wij zijn van mening dat de huidige functiemenging goed is voor de leefbaarheid en levendigheid van de dorpen. Ook woon/werkcombinaties vinden wij in principe goed passen bij het karakter van het gebied. Natuurlijk dienen economische activiteiten wel goed inpasbaar te zijn in hun omgeving. Dat geldt zeker ook voor het buitengebied, waar economische activiteiten al snel het open en groene karakter aantasten. Aanleg van bedrijventerreinen of grootschalige kantoorbebouwing buiten de reeds voorgenomen locaties vinden wij niet wenselijk, want dat zou het woonmilieu van het gebied, zijn sterkste punt, aantasten. Bovendien is in de omgeving, bijvoorbeeld in Almere, Hilversum en Amersfoort, voorzien in aanleg van grote bedrijfslocaties. Wel is denkbaar dat enige uitbreiding van ruimte voor kantoren of kleinschalige bedrijvigheid zal ontstaan bij herstructureringen van bestaande bebouwing of op alternatieve locaties (zoals bijvoorbeeld door integratie in een eventuele geluidswal langs de Blaricumse kant van de A27). Een harde voorwaarde is dat bedrijfshuisvesting moet passen in de kwaliteit van het BEL-gebied als woon- en leefmilieu.

2.4 Verkeer

De verkeersdruk in en door het BEL-gebied is groot en wordt steeds groter, door toename van het autobezit en door de bouw van woningen en bedrijven in de omgeving en in en vanuit het gebied zelf. De snelwegen rond het gebied (A1, A27) slibben verder dicht en ook het verkeer door de dorpen heen (dorpenroute) is druk.

Wij vinden niet dat het een oplossing is om dan maar af te zien van de aanleg van de door ons gewenste locaties voor bedrijven en woningen (Crailo, Blaricummeent, nieuwbouw Eemnes, uitbreiding bedrijventerrein Eemnes). Het is wel wenselijk dat deze locaties zo goed mogelijk worden aangesloten op de snelwegen, en niet tot extra verkeer door de dorpen leiden.

De aanleg van een HOV-verbinding tussen Almere en Utrecht, Hilversum en Amersfoort is dringend nodig om het verkeer op de snelwegen te ontlasten dan wel het extra aanbod op te vangen dat ontstaat door nieuwbouw in Almere en in het BEL-gebied. Een halte in het BEL-gebied lijkt ons om dezelfde reden noodzakelijk, en daarmee zouden de BEL-gemeenten bovendien via een goede openbaar vervoerverbinding aangesloten worden op het spoorwegnet. Ook de capaciteit van zowel de A27 als de A1 moet uitgebreid worden, of er moeten andere oplossingen worden gevonden om de verkeersdruk op de snelwegen door het BEL-gebied te verminderen. De BEL-gemeenten kunnen daar niet voor zorgen, maar zullen actief gaan bepleiten dat deze problematiek wordt aangepakt door de verantwoordelijke overheden.

Gezien de toenemende verkeersdruk en de nieuwbouwplannen in het BEL-gebied vinden wij het nodig om ons als BEL-gemeenten gezamenlijk te beraden op de verkeerssituatie in en

vanuit het gebied en op de stappen die wij gezamenlijk kunnen nemen om oplossingen te vinden of te bepleiten bij betrokken partijen als rijk en provincie. Daarbij willen wij ons ook bezinnen op het plaatselijke verkeer in en tussen de gemeenten, op het sluipverkeer dat ontstaat door het dichtslibben van de snelwegen, en bezien of aanpassingen nodig zijn, bijvoorbeeld in de ontsluiting. Nauwe afstemming van planvorming in de gemeenten is nodig.

2.5 Natuur en landschap/agrarische sector

Het BEL-gebied kent een mooi, afwisselend landschap, waarin sporen van het verleden duidelijk zichtbaar zijn. De ligging op de grens van de zanderige uitlopers van de Heuvelrug en de Eempolders is zeer aantrekkelijk. Zowel natuurgebieden als de agrarische sector bepalen het landschap. De verbinding tussen de Tafelbergheide/Blaricummerheide en het gebied aan de oostzijde van de A27 in Eemnes is aangewezen als ecologische zone, evenals de strook langs de A27 richting Flevoland en het Veenweidegebied langs de Eem.

Naar onze mening dient zowel met de natuurgebieden als met de agrarische gronden uiterst zorgvuldig om te worden gegaan, omdat ze een belangrijk onderdeel zijn van het aantrekkelijke woon- en recreatiemilieu. Maar het is niet haalbaar om de hoeveelheid groene ruimte die er nu is in het BEL-gebied te handhaven. Om knelpunten op het gebied van wonen en werken op te lossen zal er nieuwbouw gepleegd moeten worden in gebieden die nu nog groen zijn. Ook de aanleg van een HOV light rail traject en een halte zal groene ruimte in beslag nemen. Wel zullen die te zijner tijd zo goed mogelijk in het landschap moeten worden ingepast.

Functieverschuivingen en nieuwe functiecombinaties in de groene gebiedsdelen sluiten wij niet uit. Er verandert veel in de landbouw. Wel is de hoofdfunctie van de Eempolder landbouw: het is een landbouwkerengebied. Dat wil zeggen, dat dit gebied geschikt is voor landbouw die in Europees verband concurrerend is. Het betreft nagenoeg geheel melkveehouderij. Deze bedrijfsvorm biedt de beste garantie voor het instandhouden van de aantrekkelijke openheid van de Eempolder. Plattelandsvernieuwing, zoals de verkoop van streekeigen producten is weliswaar toegestaan, maar is in dit gebied eigenlijk minder noodzakelijk voor het instandhouden van de landbouw. Recreatief medegebruik is mogelijk, althans voorzover het de weidevogels of het functioneren van de bestaande agrarische bedrijven niet verstoort. Deze visie op de Eempolder is door de provincie Utrecht vastgelegd in de “Koepelnotitie fysieke leefomgeving” (1998), die als uitgangspunt zal dienen voor provinciale lange termijn plannen zoals het streekplan, en wordt door ons gedeeld. Voor de agrarische gronden ten westen van de Wakkerendijk (die overigens een hoofdwaterkering is) geldt dit niet; eventuele veranderingen zullen zich vooral daar voltrekken.

Uitbreidingen in Eemnes zullen niet plaatsvinden ten noorden van de Stachouwerweg en ten oosten van de Wakkerendijk en Meentweg. Uit het voorgaande en onderstaande moge blijken dat er in de Eempolder geen bouw van woningen of bedrijven plaats kan vinden die niet passen binnen het agrarisch karakter. Dit dient een open en groen landschap te blijven. Overigens dient er natuurlijk ook in principe niet gebouwd te worden in de natuurgebieden en engen in het overige BEL-gebied; de Eempolder vermelden wij apart omdat die als geheel geen natuurgebied is, maar wel beschermd dient te worden wegens het landschap.

Over waterberging is momenteel landelijk een discussie gaande. Duidelijkheid is er nog niet over, maar het lijkt in de richting te gaan dat het niet waarschijnlijk is dat de Eempolder ingezet zal worden voor grootschalige waterberging. Water uit de grote rivieren dat in noodgevallen opgevangen moet worden zal eerder worden opgevangen op plekken dicht bij die rivieren dan in de Eempolder, vlak voordat het de randmeren instroomt. Wel zou denkbaar zijn dat er ooit van delen van de Eempolder gebruik gemaakt zal worden voor kleinschalige opvang van water dat juist uit de randmeren opstuwt. Dit moet dan wel te combineren zijn met de agrarische functie van het gebied. Formele gesprekken hebben hierover nog niet plaatsgevonden. Wij gaan er vanuit dat de BEL-gemeenten hier in een tijdig stadium nader bij betrokken zal worden.

2.6 Recreatie

Het BEL-gebied heeft de recreant veel te bieden: afwisselende natuur, cultuur, mooie oude dorpsgezichten, aantrekkelijke en bijzondere winkels en horeca. Recreanten, op hun beurt, bieden het BEL-gebied levendigheid, en cliëntèle voor cultuur, horeca en winkels. De omgeving van het BEL-gebied wordt steeds dichterbevolkt. Verwacht mag worden dat er daarom ook steeds meer mensen in het gebied zullen willen wandelen, fietsen, watersporten, winkelen, of een museum, restaurant of terras bezoeken.

En al is het BEL-gebied aantrekkelijk, het is niet zo groot en vrij kwetsbaar. Delen van het gebied zijn – als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur (EHS) - aangewezen als ecologische zone (zie paragraaf 2.6). Wij willen de recreatie, die naar verwachting in het gebied van zelf toch wel zal toenemen, daarom niet extra stimuleren. Het gebied leent zich niet voor verblijfsrecreatie (campings e.d.) en voor grootschalige dagrecreatie (bijvoorbeeld attractieparken). Maar ook te veel kleinschalige dagrecreatie legt een te grote druk op de natuur en op de kleinschalige dorpen en voorzieningen (zoals parkeerplaatsen). Vooralsnog zien wij nog wel mogelijkheden om de bestaande voorzieningen op beperkte schaal aan te passen aan de toenemende recreatie, bijvoorbeeld door verbetering en aanleg van fiets-, wandel- en ruiterspaden. De BEL-gemeenten zullen gezamenlijk bekijken hoe de recreatie van vooral fietsers en ruiters gereguleerd kan worden om wildgroei te voorkomen.

De Eempolder is een landbouwkerngebied, waar landbouwproductie de hoofdfunctie is. Wel is er een (klein) natuurgebied, rond de zomerdijk. Voor recreatie is een beperkte rol weggelegd: in het natuurgebied zou dit al snel tot verstoring leiden, en in het productiegebied heeft de landbouw voorrang en zijn nevenactiviteiten slechts in beperkte mate mogelijk.

Wij erkennen het belang van het recreatief winkelen en de horeca in Laren voor de economie en de levendigheid van het dorp, zeker ook in combinatie met theater en musea. Laren heeft bovendien weinig ruimte voor andere vormen van economische activiteit, en wij vinden het wenselijk dat er in alle dorpen werkgelegenheid en bedrijvigheid is. Deze vorm van recreatie, waarvan ook veel inwoners van Eemnes en Blaricum gebruik maken, treden wij in beginsel positief tegemoet.

2.7 Cultureel erfgoed

Het BEL-gebied is rijk aan cultureel erfgoed. Er zijn beschermde dorpsgezichten, fraaie oude panden, bewaard gebleven oude stratenpatronen, landschapselementen, plaatselijke tradities. Het verleden is er zichtbaar, en het ziet er mooi uit.

Dit is een ijzersterk onderdeel van het aantrekkelijke woonmilieu in ons gebied. Wij vinden dan ook dat het cultureel erfgoed met kracht bewaakt en waar mogelijk verbeterd dient te worden. Het BEL-gebied is geen openluchtmuseum, en het zal dus gaan om 'behoud in ontwikkeling'. Het nog aanwezige erfgoed willen we bewaren, maar het moet wel ingezet kunnen worden voor hedendaagse bezigheden. Waar die twee doelen strijdig zijn is het onze ambitie om te laten zien dat er altijd oplossingen gevonden kunnen worden waarbij erfgoed behouden kan blijven. En ook bij dit onderwerp is het onze ambitie om te laten zien dat het altijd beter kan. Wij willen ons gezamenlijk bezinnen op de huidige kwaliteit van het erfgoed (bijvoorbeeld van de dorpsgezichten), en bezien waar verbeteringen mogelijk zijn (bijvoorbeeld in de samenhang van bebouwing, openbare ruimte, particulier en openbaar groen). Hiertoe zullen wij gezamenlijk een visie ontwikkelen op de beeldkwaliteit die wij wenselijk achten voor het hele gebied.

2.8 Zorg

In en rond het BEL-gebied zijn veel zorgvoorzieningen aanwezig. Bij sommige daarvan, zoals ziekenhuizen en thuiszorg, vallen de drie gemeenten onder het zelfde gewestelijke samenwerkingsverband, en kunnen de inwoners van het hele BEL-gebied dus gebruik maken van dezelfde voorzieningen. Soms vallen verschillende inwoners van het gebied onder verschillende gewesten, bijvoorbeeld als daar praktische redenen voor zijn (zo bevinden middelbare scholieren zich overdag meestal op school en vallen dan onder de plaats waar ze naar school gaan voor sommige voorzieningen). Over het algemeen zijn er in het BEL-gebied geen specifieke streekgebonden knelpunten in de zorg.

- Wel is het van belang om op een aantal terreinen te bezien hoe we gemeenschappelijk beleid kunnen opzetten en hoe we gezamenlijk ideeën voor een verdere aanpak kunnen ontwikkelen.
- Gemeenten dienen de komende tijd beleid op te zetten voor de volksgezondheid. Dat zou via de GGD Eemland voor Eemnes resp. GGD Gooi en Vechtstreek voor Laren en Blaricum kunnen gebeuren, maar de afstemming binnen het BEL-gebied zal dan mogelijk ontbreken. Terwijl het juist van belang is in samenwerking te komen tot een goed volksgezondheidsbeleid voor de drie gemeenten.
- En verder is het nodig, hoewel de gemeenten hierin formeel geen taak hebben, de problematiek met betrekking tot de eerste lijnsgezondheidszorg gezamenlijk te bekijken. In het BEL-gebied zal de komende jaren het tekort aan huisartsen en andere medische beroepen waarschijnlijk toenemen, met name door de hoge praktijkkosten in de drie gemeenten. Afstemming om het zorgniveau in de gemeenten op een goed peil te houden is van belang.
- Ook bij de organisaties voor maatschappelijke zorg die ten behoeve van de BEL-gemeenten werken, maar daarbij te maken hebben met provincie- en gewestgrenzen, is een nadere afstemming in beleid van belang. Het zal de kwaliteit van het BEL-gebied, waarvoor de zorgsector een belangrijke factor is, ten goede komen.
- Een belangrijk punt waarop de zorg zorgen baart voor de toekomst, is de zorg voor ouderen. In sommige delen van het gebied zijn er nu al relatief veel ouderen, en het aantal

ouderen zal in het hele gebied de komende tientallen jaren flink toenemen. Laren is de gemeente waar de meeste zorgvoorzieningen gevestigd zijn. Zo zijn er diverse verzorgingshuizen en een verpleeghuis, waarvan ook inwoners van Eemnes en Blaricum gebruik maken. Daarnaast heeft ook Blaricum een verzorgingshuis. Het BEL-gebied als totaal mist voldoende aanleunwoningen en woon-zorgcombinaties, evenals woningen die speciaal voor ouderen geschikt zijn en aantrekkelijke appartementen. Er zal een forse inspanning geleverd moeten worden om de huidige en toekomstige ouderen te voorzien van geschikte woonruimte, zorg (soms in combinatie met elkaar) en welzijnsvoorzieningen. Wanneer ouderen meer mogelijkheden krijgen om te verhuizen naar geschikte woningen of woon/zorgcombinaties kunnen zij huizen achterlaten die voor hen eigenlijk niet meer geschikt zijn, en waarvan het beheer hen soms zwaar valt. Dit zal doorstroming op de woningmarkt bevorderen, die uiteindelijk ook aan jongeren ten goede komt. Onlangs is een gezamenlijke BEL-nota ouderenbeleid opgesteld waarin aanbevelingen worden gedaan om op deze en andere terreinen activiteiten te ondernemen. Met de uitvoering daarvan is inmiddels begonnen. Daarbij gaat de eerste aandacht uit naar het opzetten van een beraadsgroep ouderen, het harmoniseren van het gemeentelijk beleid t.a.v. de SWO-BEL, de opzet van een "Masterplan" voor het intergemeentelijke woonbeleid voor ouderen en een gezamenlijk vrijwilligersbeleid).

2.9 Welzijn, onderwijs en sport

Ontwikkelingen in de maatschappij zoals individualisering, mobiliteit en schaalvergroting leiden er toe dat de gemeente of het dorp niet altijd meer de meest voor de hand liggende schaal is voor voorzieningen.

In het BEL-gebied en de omgeving ervan is een breed scala aan voorzieningen op het gebied van welzijn, onderwijs en sport aanwezig.

Wij willen stimuleren dat het BEL-gebied ook in maatschappelijk opzicht nog meer als één gebied gaat werken dan het nu al doet. Er wordt immers al door verschillende organisaties op het gebied van welzijn, sport en onderwijs in het BEL-gebied samengewerkt.

Op het terrein van welzijn wordt al samengewerkt bij het ouderenwerk. Het jeugdwerk en het sociaal cultureel werk zijn onderwerpen die verdere uitdieping verdienen, evenals de verdere uitbreiding van de kinderopvang.

Op sportgebied willen we als gemeenten doorgaan met samenwerking, ondanks het feit dat recent de inspanning om tot een stichting BEL-binnensport te komen nog niet tot resultaat leidde. Tijdens de bijeenkomsten over het SGP met organisaties en burgers bleek dat een ruime meerderheid van de aanwezigen een actieve rol van de gemeenten op prijs zou stellen bij het bekijken van de mogelijkheden en wenselijkheden van samenwerking op intergemeentelijke schaal. Wij zullen daarom als gezamenlijke BEL-gemeenten aan de verenigingen, instellingen en organisaties actieve begeleiding door de gemeente aanbieden bij het onderzoeken van mogelijke samenwerking.

Alle BEL-dorpen hebben basisscholen. Voortgezet onderwijs is er alleen in Laren, waarvan ook leerlingen uit Blaricum en Eemnes gebruik maken. Deze centrale positie van Laren is van belang om de eigen onderwijspositie van het BEL-gebied op niveau te houden.

Op het gebied van onderwijs zijn er op dit moment geen vraagstukken bekend in het BEL-gebied waarvoor strategische doelstellingen geformuleerd moeten worden.